

Mano mylimiems vaikams  
Beadie, Trevorui, Toddai, Nickui, Samanthai,  
Victoriai, Vanessa, Maxxui ir Zarai.

Tegul jūsu gyvenimo įvykiai ir prisiminimai  
būna amžinai palaiminti angelų. Branginkite  
jus siejančius prisiminimus, gerumą, atjautą,  
atladumą, meilę ir dėkingumą už tai,  
ką kartu patyrėme.

Myliu jus iš visos širdies.

Mama (D. S.)

## 1 skyrius

Saulei tekant Kozima Saverija sėdėjo savo viršutinio aukšto buto terasoje Romoje, žvelgdama į pažįstamus miesto paminklus ir stogus. Tolumoje matė Šv. Petro baziliką ir Vatikaną, Šv. Karolio bažnyčios Korso gatvėje kupolą, o šiaurėje – Medičių rūmus ir Borgezių vilos sodus. Šis vaizdas niekada neatsibosta. Ši dienos dalis, kai miestas pabunda, yra jos mėgstamiausia. Jau dabar šilta, o rytui įpusėjus bus karšta. Po kelių minučių atsistojusi prie balkono turėklo Kozima matė Ispanijos aikštę, jos laiptus, Barkačo fontaną ir Švč. Trejybės bažnyčią.

Butas buvo patogioje vietoje, viršutiniame jos šeimos parduotuvės aukšte. Saverijai gamino gražiausius odos dirbinius Italijoje ar netgi visoje Europoje. Su jais galėjo varžytis tik pasaulinio garso bendrovė „Hermès“. Saverijų odos gaminiai buvo prekiaujama tik dviejose jų pačių parduotuvėse Venecijoje ir Romoje.

Kaip ir visi protėviai, Kozima gimė Venecijoje, garsioje šeimoje, kurios istorija siekė penkioliktą amžių. Saverijų rūmai Venecijoje vis dar priklausė jiems, nors Kozimos tėvas su šeima išsikėlė į Romą, kai gimė antra dukra Alegra. Taigi Kozima beveik visą gyvenimą gyveno su tėvais, broliu ir seserimi bute virš parduotuvės. Jaunesnis brolis Luka turėjo savo vilą Apijaus kelyje, o sesuo gyveno aukštu žemiau nei Kozima – mažesniame bute, kuriame įsirengė dizaino studiją. Alegrai čia buvo patogiau, nes liftas kilo tik iki šio aukšto. Kozima viena gyveno prabangiam bute, kuriame užaugo. Į jį vedė siauri laiptai, iš terasos vėrėsi vaizdas į miestą, kurį ji laikė savo namais. Venecija – tai jų istorija, o Romoje Kozima gyveno ir dirbo – vadovavo šeimos verslui, kurį paveldėjo prieš penkiolika metų, būdama dvidešimt trejų.

Jaunystėje Kozima niekada negalvojo vadovauti šeimos verslui ar apskritai prie jo prisidėti. Tėvas ketino perduoti verslą sūnui Lukai, bet šis nuo pat vaikystės visiškai juo nesidomėjo. Jo draugai buvo išlepinti, mėgstantys išgerti kilmingų italų sūnūs, tad nuo pat jaunumės Lukos aistra buvo greitai automobiliai ir gražios moterys. Jis nepaveldėjo nei tėvo potraukio verslui, nei senelio talento kurti grožį. Otavijus Saverijus pats kūrė kiekvieną parduotuvės Venecijoje prekę – balnus, krokodilo odos rankines, išskirtinius rankų darbo batus. Gražiems daiktams neabejingi žmonės bet kur atpažindavo Saverijaus kūrinius.

Otavijus Saverijus buvo aštuntas vaikas šeimoje ir vienintelis garbaus Venecijos bankininko sūnus. Jis paveldėjo

rūmus Venecijoje, kai visos jo seserys ištekėjo ir išsikraustė į Florenciją, Romą ir kitus Europos miestus. Nė viena nenorėjo prieš keturis šimtmečius statytų gimtųjų rūmų, nes juos išlaikyti buvo sunku ir brangu. Už savo paveldėtus pinigus Otavijus nupirko iš visų seserų jų rūmų dalis, o likusį palikimą panaudojo įrengti parduotuvei vienoje iš siaurų gatvelių, supančių Šv. Morkaus aikštę. Čia jis kūrė nuostabius odos dirbinius ir užsitarnavo vardą ne tik Italijoje, bet ir visoje Europoje. Kiekvienas Saverijaus kūrinys – tai grožio ir prabangos šedevras, pagamintas iš ploniausios ar egzotiškų gyvūnų odos, visi jo darbai buvo unikalūs. Otavijus greitai atlikdavo užsakymus, ir nepraėjus nė dešimčiai metų jo verslas suklestėjo. Per visus verslavimo metus Otavijus garsėjo kaip puikus meistras ir genijus. Saverijaus produktų buvo galima įsigyti tik vienoje parduotuvėje Venecijoje. Moterys laukdavo metus ar netgi dvejus, kol jų užsakymas būdavo pagamintas, ir niekada nenusivildavo rezultatu. Tarp Otavijaus klientų sukosi karališkieji asmenys, įžymios moterys, kino žvaigždės ir pasaulio turtingieji.

Vienturtis jo sūnus Albertas netapo meistru kaip tėvas, nors Otavijus privertė jį dvejus metus mokytis pameistriu, kad susipažintų su jų gaminama ir parduodama produkcija. Albertą labiau domino parduotuvės verslo pusė. Paveldėjęs bendrovę, jis išlaikė tėvo tradiciją, tad Saverijaus gaminiai liko parduodami tik jų parduotuvėje ir niekur kitur.

Mirus tėvui, Albertas pasiliko parduotuvę Venecijoje, tačiau pats su žmona Ticianą bei trimis vaikais persikraustė

į Romą. Čia jis nusipirko pastatą, jame įkūrė parduotuvę, o viršutiniame aukšte įrengė šeimos butą, kuriame dabar Kozima gyveno viena. Kai sesuo Alegra jau galėjo gyventi savarankiškai, Kozima suprojektavo jai butą aukštu žemiau, kad abi turėtų asmenines erdves. Sulaukęs dvidešimt vienu Luka išsikraustė gyventi atskirai, tuo metu Alegra buvo tik septyniolikos.

Tėvo įkurta gražioji parduotuvė Romoje gerokai padidino pelną. Albertas mokė sūnų vadovauti verslui nuo pat mažų dienų, bet Luka taip ir nesusidomėjo. Jis nei suprato, ką jie veikia, nei susižavėjo šeimos verslo paslaptimis.

Albertas troško, kad jų verslas augtų, tačiau kartu išlaikytų tėvo tradicijas. Tačiau tai suderinti buvo nelengva. Tėvas turėjo didelių planų, kurių įgyvendinimas visada kainuodavo daugiau, negu jis tikėdavosi, todėl verslas nenešė tokio pelno, koks galėjo būti. Būdamas labai elegantiškas vyriškis, Albertas vertino kokybę ir grožį. Jiedu su žmona Ticianą priklausė ir Venecijos, ir Romos aukštuomenei, spinduliavo elegancija bei stiliumi.

Kozima paveldėjo kai kuriuos tėvų bruožus, bet jos būdas buvo ramesnis, jai patiko pasirinktos studijos. Mergina džiaugėsi, kad jai nereikės vadovauti verslui. Norėdama pamaloninti tėvą, ji vasaromis po mėnesį dirbdavo šeimos parduotuvėje Romoje. Kozima elgėsi kaip pareiginga duktė. Lukai pavykdavo išvengti darbo, nes jis buvo penkeriais metais jaunesnis už Kozimą, o Alegra išvis dar vaikas.

Liepą ir rugpjūtį šeima vykdavo į savo kitus namus Sardinijoje, ten du mėnesius plaukiodavo jachtomis, prisikviedavo svečių ir juos linksmindavo. Visi troško kvietimo paviešėti Saverijų namuose. Albertas ir Ticiana buvo nuostabūs šeimnininkai, todėl seni draugai kviesdavosi juos visur atsidėkodami, o naujieji – vildamiesi, kad juos irgi kada nors pakvies. Tėvai ištis buvo svetingi ir dosnūs. Kozima vis dar prisimena prašmatnius jų rengiamus pobūvius bute Romoje ir Venecijos rūmuose.

Po ilgų pokalbių su tėvu Kozima pasirinko teisės studijas. Įstojo į Romos universitetą ir gyveno namie. Jai patiko studijų metai ir nauji bičiuliai. Tėvas erzino dukterį, kad ji rūpinsis jų verslo teisiniais reikalais. Jis nesitikėjo, kad Kozima dirbs teisininke, bet manė, jog įgytos žinios pravers šeimos versle, jei tik dukra neištekės anksčiau. Motina niekada nedirbo ir manė, kad dukterims taip pat neteks.

Jauniausia iš vaikų Alegra paveldėjo senelio talentą ir aistringai mėgo dizainą. Ji nuolat piešdavo sukneles, rankines, batus. Iš prigimties džiaugsminga mergina nuo vaikystės troško dalyvauti tėvų visuomeniniame gyvenime. Jie leisdavo jai šiek tiek pasisukti pobūviuose, bet Alegra būtų mielai praleidusi ten visus vakarus. Kozima mažiau domėjosi pobūviais, bet visada turėdavo daugybę gerbėjų – tėvų draugų sūnų, nors Alegra buvo gerokai koketiškesnė. Kozima labiausiai iš šeimos linko į mokslus.

Luka buvo penkeriais metais jaunesnis už Kozimą, o Alegra – devyneriais ir labai nemėgo, kad su ja elgiamasi kaip

su mažu vaiku. Ji troško kuo greičiau užaugti ir išeiti į platųjį pasaulį. Luka nekontentė būti su šeima, mieliau leido laiką su draugais. Jo paauglystė buvo audringa. Tėvai dėjo daug pastangų jį nukreipti tinkama linkme – deja, nesėkmingai.

Dvidešimt trejų Kozimai buvo likę paskutiniai teisės studijų metai. Kaip visada per atostogas, mėnesį atidirbusi parduotuvėje, ji atvyko į šeimos vilą Sardinijoje. Mergina dirbo ne su klientais, o administracijoje, ir kasmet buvo girinama už gerą darbą. Kozima turėjo būsimai teisininkei reikalingą aštrų protą, o iš motinos paveldėjo šviesius plaukus ir grožį. Alegra ir Luka buvo tamsiaplaukiai kaip tėvas, abi dukros paveldėjo mėlynas motinos akis. Ticianą buvo kilusi iš Florencijos, ir Kozima atrodė kaip tipiška Florencijos gražuolė; Lukos ir tėvo veidai atkartoją klasikinius aristokratiškus bruožus, kokie buvo iškalti ant romėnų monetų.

Tą vasarą prieš baigiamuosius teisės studijų metus Kozima atvyko į Sardiniją, kai tėvai ruošėsi išvykti savaitgaliui į Portofiną pas draugus, kurie ten turėjo vilą ir neseniai nusi-pirko katerį. Luka ketino vykti su jais, bet paskutinę minutę nusprendė likti Sardinijoje, kad galėtų dalyvauti draugų vakarėlyje Porto Rotonde. Kozima taip pat liko Sardinijoje, nes jautėsi pavargusi, visą mėnesį dirbusi parduotuvėje po šešias dienas per savaitę. Taigi tėvai išvažiavo savaitgaliui kartu su keturiolikmete Alegra – šeimnininkai turėjo tokio paties amžiaus dukterį. Jų sūnus buvo Lukos amžiaus, bet šiam tas vaikinąs atrodė nuobodus, todėl Luka džiaugėsi išvengęs savaitgalio Portofine. Jo nesuviliojo netgi naujas kateris.

Visiems išvykus, namuose tapo labai tylu. Luka iš karto dingo su draugais, Kozima atsipalaidavusi gulėjo saulėje ir mėgavosi vienatvė. Kitą savaitgalį namai bus pilni svečių, tėvai tikisi, kad ji juos užims, todėl dabar Kozima su malonumu paskaitys ir pailsės, kol visi grįš.

Savaitgalis Portofine baigėsi didžiule nelaime. Šeimininkai leido veržliam, neatsargiam devyniolikmečiam sūnui vairuoti katerį. Lėkdamas visu greičiu ir dar nemokėdamas gerai valdyti naujo laivo, vaikinai rėžėsi į kitą katerį. Abu laivai sprogo. Žuvo visi keturi abiejų šeimų tėvai, katerį vairavęs sūnus ir jo sesuo. Išgyveno vienintelė Alegra, bet ji smarkiai apdegė ir patyrė stuburo traumą, tad ją nuskraidino į Romą operuoti.

Šeštadienį po pietų suskambo vilos telefonas. Kozima grįžo į namą nuo baseino atsiliepti. Po dvidešimties minučių apsirengusi laukė taksi, nuvešiančio į oro uostą, iš kur turėjo skristi į Romą ir budėti prie Alegros. Tėvai žuvo, sukrėsta Kozima negalėjo patikėti tuo, kas atsitiko. Ją plėšė sielvartas dėl tėvų žūties ir siaubas dėl sesers sveikatos. Viskas užgriuvo jos pečius, taip pat atsakomybė už brolių. Staiga Kozima turėjo priimti suaugusiųjų sprendimus. Ji negalėjo susisiekti su Luka, plaukiojančiu šeimos jachta Porto Rotonde, todėl paliko raštelį su siaubinga žinia. Brolis verkdamas paskambino, kai ji atvyko į Romą, – abu apraudėjo tėvus ir Alegrą.

Kitas savaitės Kozima praleido prie sesers lovos, nes Alegrai po operacijos buvo sukelta dirbtinė koma, kol užgis nudegimai. Kozima turėjo daug laiko mąstyti ir gedėti tėvų.



Po operacijos gydytojai pranešė Kozimai, kad dėl stuburo pažeidimų Alegra nebevaikščios. Tai buvo dar vienas siaubingas smūgis po tėvų netekties.

Kozima paliko seserį tik tol, kol rūpinosi tėvų laidotuviemis Venecijoje, o po jų kuo greičiau parskubėjo į ligoninę. Ji leido Lukai grįžti į Sardiniją, nes neturėjo laiko būti su juo, kol Alegra gulėjo ligoninėje, o brolis nenorėjo likusių vasaros dienų praleisti Romoje.

Iš pradžių Luka giliai sielvartavo dėl tėvų netekties, bet kiek atsigavęs vėl ėmė elgtis kaip anksčiau, šėlti su draugais, atvykusiais pas jį iš visos Italijos. Būdama Romoje, Kozima neįstengė prižiūrėti brolio, nes nenorėjo palikti Alegros. Sesuo sielvartavo dėl tėvų mirties ir kentėjo negalėdama vaikščioti. Kozima palikdavo ją tik labai trumpai, kad nuvyktų į tėvo biurą ir pamėgintų suprasti, ką jai reikia žinoti. Tėvo padėjėjas ir šeimos advokatas Džanas Batista di San Martinas mokė Kozimą, stengdamiesi suteikti kuo daugiau informacijos per tokį trumpą laiką. Jie beveik kasdien atveždavo į ligoninę pasirašyti kokių nors dokumentų. Džanas Batista nuolat būdavo su ja ir visapusiškai palaikė. Kartais jis nusivesdavo merginą vakarienės, kad toji nors kiek pakeistų ligoninės aplinką.

Tik praėjus dviem mėnesiams, rugsėjį, Kozima įstengė šiek tiek suvaldyti brolių ir parsikvietė jį į Romą. Luka atsakė grįžti į studijas universitete teigdamas, neva jam reikia laiko „gedėti“ tėvų. Tai reiškė lankytis visuose vakarėliuose mieste, kiekvieną vakarą šlaistytis po barus ir daug gerti.

Tačiau Luka gyveno šeimos bute, tad Kozima vertė jį skambinti kelis kartus per dieną, kad ji bent jau žinotų, kur yra brolis, nors jis dažnai siausdavo per naktį ir grįždavo tik paryčiais. Kozima siūlė Lukai dirbti parduotuvėje, tačiau jis atsisakė, o neturėdamas jokios veiklos darė, ką tik norėjo. Guldavo vėlai, paskui pusę dienos miegodavo. Kozima neturėjo laiko priversti brolių ką nors veikti, nes reikėjo rūpintis seserimi, todėl Luka tapo vis labiau nevaldomas. Jis mėgavosi, kad jo, aštuoniolikmečio, neberiboja tėvai, ir nepaisė Kozimos ir jos taisyklių.

Alegra sveiko lėtai, bet vis dėlto gijo. Jai buvo persodinta oda, teko ištverti kelias skausmingas operacijas, bet sesuo laikėsi stebėtinai drąsiai ir filosofiškai žiūrėjo į sužeidimus. Netekusi tėvų Alegra tapo tylesnė ir, priešingai nei brolis, iki Kalėdų grįžo į mokyklą ir laikėsi optimistiškai. Jai visą gyvenimą teks judėti vežimėlyje, tačiau Kozima motiniškai slaugė seserį, ir netekusios tėvų jos dar labiau suartėjo. Kozima pasamdė vyrą, kuris užnešdavo Alegrą laiptais į butą. Luka beveik niekada nepadėdavo.

Per šešis mėnesius Kozima dar labiau surimtėjo. Ji vis dar gedėjo tėvų ir buvo priversta visiškai suaugti. Kozima vadovavo verslui, tuo pačiu metu mokydamosi, kaip tai daryti. Tie metai buvo sunkiausi jos gyvenime. Alegrai išėjus iš ligoninės, Kozima kaip įmanydama dažniau vykdavo į Veneciją tikrinti parduotuvės veiklos. Turėdamas laiko, Džanas Batista kartais ją palydėdavo. Kai jis negalėdavo vykti kartu, rūmai Venecijoje, kur šeima leisdavo šventes, atrodydavo

skausmingai tušti. Skaudu prisiminti, kaip triukšminga čia būdavo anksčiau, o dabar rūmai tapo tokie liūdni. Kozima neturėjo laiko susitikti su draugais ar veikti ką nors kita, išskyrus darbą parduotuvėse ir sesers priežiūrą. Džanas Batista buvo vienintelis jos ramstis.

Vos parvažiavusi iš ligoninės, Alegra stengėsi tapti kuo savarankiškesnė. Ji vis dar svajojo kurti gaminių dizainą, tikėdama, kad jos laukia puiki ateitis. Kai Kozima dirbdavo, Alegrai padėdavo ilgametė Saverijų ekonomė Flavija. O kai nedirbdavo ir neprižiūrėdavo Alegros, Kozima vaikėsi Luką, mėgindama padėti rasti gyvenimo kelią. Brolis naudojosi tuo, kad tėvai jo nebeprižiūri, ir kovojo su Kozima dėl kiekvienos smulkmenos.

Tėvų turtas vaikams atiteko lygiomis dalimis. Kozima greitai suprato, kad tėvas išleisdavo daugiau, negu gaudavo pelno iš verslo, – jų gyvenimo būdai, nuolatiniam pobūviams, išlaikydamas kelis namus, pirkdamas prabangias jachtas ir automobilius, ekstravagantiškai atnaujindamas parduotuves. Kozima nuolat stengėsi suvaldyti išlaidas, apmokėti sąskaitas, tėvų skolas ir išlaikyti verslą. Gerbdama tėvo atminimą, ji negalėjo leisti verslui žlugti, ir tai buvo milžiniškas uždavinys dvidešimt ketverių merginai. Ji metė studijas, nes turėjo svarbesnių darbų: rūpintis verslu, seseria ir mėginti prižiūrėti Luką.

Prieš mirtį tėvas nupirko dar vieną, šįkart didesnę pastatą Romoje, Kondočių gatvėje, ketindamas išplėsti parduotuvę. Vos radusi pirkėją, Kozima pardavė namą, dar prieš

prasidedant jo atnaujinimui. Pardavė nuostolingai, bet jai būtinai reikėjo pinigų verslui. Gamyba reikalavo kruopštaus darbo, vyko lėtai, todėl, negalėdama iš karto padidinti pajamų, Kozima buvo priversta gauti pinigų iš kitų šaltinių, kad išlaikytų verslą, padengtų išlaidas ir sumokėtų atlyginimus.

Bendrovėje, ypač Romos padalinyje, dirbo daug žmonių – gerą užmokestį gaunančių meistrų ir pardavėjų, o pasiūla buvo negausi. Daugelis ilgamečių darbuotojų nepripažino tokios jaunos savininkės ir jos sprendimo nuolat mažinti sąnaudas. Kozima apyvartai skyrė daug daugiau dėmesio negu tėvas. Tai darbuotojams nepatiko, todėl merginai reikėjo nuolat kovoti, kad jie laikytųsi naujų taisyklių, nurodymų ir jos nustatytų ribų. Šis laikotarpis Kozimai buvo nepakečiamai sunkus, kasdienė gyvybės ir mirties kova, verčianti dar labiau ilgėtis tėvų, nors ji ir suprato, kad dalis finansinių bėdų kilo dėl tėvo kaltės.

Praėjus metams po tėvų mirties, Kozima paskelbė parduodanti vilą Sardinijoje. Luka įnirtingai priešinosi, bet sesuo atvirai išrėžė, kad jiems trūksta pinigų. Negalėdamas pasiūlyti geresnio sprendimo, juolab pats neketindamas dirbti, Luka sutiko parduoti vilą. Rugpjūčio pabaigoje Kozima už neblogą kainą pardavė namą su jachtomis ir gavo taip reikalingų pinigų, kad grąžintų tėvų skolas, palaikytų verslą ir patenkintų šeimos poreikius. Gavęs savo dalį Luka per kelis mėnesius ją iššvaistė naujiems automobiliams bei aplink jį susibūrusiai nepasotinamai palydai, garbinančiai jį dėl turtų ir teikiamų malonių. Kozima nepajėgė suvaldyti

brolio, nors mėgino jį įtikinti atidžiau rinktis draugus. Luka iš jos tik pasijuokė.

Kozima turėjo sutelkti pastangas į verslą, kad ištrauktų šeimą iš duobės, į kurią visus buvo įvaręs tėvas. Prireikė dar vienų sunkaus darbo metų, kol jai pavyko padidinti pelną, ir kitąmet ji jau galėjo lengviau atsikvėpti.

Praėjus penkeriems metams po tėvų mirties, verslas klestėjo abiejose parduotuvėse Romoje ir Venecijoje. Kozima paspartino gamybą, įdarbino daugiau meistrų ir kurįmanydamą apkarpė išlaidas, nekreipdama dėmesio į senųjų darbuotojų nepasitenkinimą. Alegra studijavo dizainą ir nenuleido rankų, nors ir sėdėjo vežimėlyje. Luka įsikūrė prabangiuose apartamentuose Milane ir susitikinėjo su manekenėmis. Būdamas dvidešimt trejų tapo garsiu Romos ir Milano mergišiumi ir nuolat prašinėjo Kozimą pinigų. Brolis jau buvo iššvaistęs didžiąją palikimo dalį lošdamas Venecijoje, San Reme ir Monte Karle. Pastaruosius penkerius metus Kozima buvo užsikasusi darbe, bet jos pastangos atnešė vaisių ir verslas buvo išsaugotas.

Dabar, praėjus penkiolikai metų po tėvų mirties, Kozima iš savo terasos stebėjo saulėtekį virš Romos. Vasarą ji atostogaudavo ne du mėnesius, kaip anksčiau, o tik kelias savaites su Alegra, ir tai nuolat palaikydavo ryšį su savo biuru. Išlaidavimo ir prabangos laikai nugrimzdo į praeitį. Šiuos penkiolika metų ir Kozima, ir Alegra dirbo labai daug. Per atostogas Kozima veždavosi seserį į kuklesnius pajūrio kurortus,

rinkdavosi tokias vietas, kurias galima pasiekti vežimėliu. Alegra jautėsi nepriklausoma ir pasitikėjo savimi. Ji baigė dizaino studijas, ir Kozima leido jai pristatyti smulkesnius gaminius kaip autorinius. Alegra svajojo kurti jaunatviškesnes rankines, bet vyresnė sesuo laikėsi tradicinių modelių bijodama prarasti verslą dėl didelių naujovių ir pernelyg modernaus dizaino. Saverijų verslas turėjo patikimų klientų – nenorėdama jų prarasti, Kozima laikė Alegrą už įtempto pavadėlio. Aiškino, ką toji turi kurti, nors tam nereikėjo jos talento ir tai nekėlė jai iššūkių, tad Alegra jautėsi nusivylusi. Kozima laikėsi įprastos krypties ir nesiruošė kelti pavojaus verslui.

Alegra retai vykdavo į Veneciją. Rūmuose, kaip ir mieste, buvo per daug sudėtinga judėti vežimėliu. Luka kartais atvykdavo į rūmus ir keldavo ten audringus pobūvius, dėl kurių sulaukdavo Kozimos priekaištų, tačiau brolis visada primindavo, kad jis taip pat yra ir rūmų, ir verslo savininkas, jo dalis tokia pati kaip ir jos, todėl ji negalinti nurodinėti, ką jam daryti. Rūmus prižiūrėjo du darbuotojai. Kozimai teko taikstyti su Luka, nors puikiai žinojo, kad vėliau turės tvarkyti jo paliktą chaosą ir skolinti jam pinigų. Luka elgėsi tarsi turtuolio sūnus, turintis neribotus išteklius, nors jį išlaikė Kozima, stengdamasi užtikrinti ramybę ir saugodama brolių nuo bėdų. Ji skirdavo jam dosnias mėnesines išmokas – daug didesnes, negu jis nusipelnė, nes Luka iššvaistydavo ir pralošdavo daugiau, negu prisipažindavo. Jis praleisdavo mažai laiko su seserimi, visiems pasakodavo, kad vyresnėlė

yra tironė ir nuoboda, trukdanti jam gerai leisti laiką ir varanti jį iš proto. Kozimai atrodė, kad ji visą gyvenimą kuopia tai, ką brolis pridirba, ir neleidžia jam iššvaistyti tiek, kiek tas norėtų. Todėl Luka kaip įmanydamas vengė Kozimos ir stengėsi nuteikti Alegrą prieš seserį. Lukos manipuliacijos buvo akivaizdžios, jis begėdiškai kaulijo pinigų iš Kozimos, tačiau ši neduodavo. Jis netgi skolindavosi iš Alegros, mat ši daug atsargiau leido savuosius negu jis ir visada turėdavo atsidėjusi. Luka nesigėdydamas skolinosi iš visų. Tapo nežmogumi, kuriuo Kozima didžiutuotųsi, o nuolatine našta. Ji tik stengėsi sumažinti brolio daromą žalą, nes nepajėgė sustabdyti to jauno eržilo, tik bent kiek pažaboti.

Vis dėlto auštant naujai dienai, Kozima keletą akimirkų nesisijaudino dėl verslo, negalvojo apie brolių, netgi apie sesers ateitį, dėl kurios taip pat nerimavo, o tik gėrėjosi vaizdu iš terasos – elegantiškomis Kondočių gatvės parduotuvėmis, pažįstama erdve aplinkui Ispanijos aikštę ir neįtikėtinu Romos grožiu, kol diena dar neįtraukė į savo verpetą ir nereikia priimti sprendimų prie rašomojo stalo.

Kozima neseniai išnuomojo Saverijų rūmus Venecijoje. Nusprendė neparduoti jų ir išlaikyti šeimos istoriją. Nuoma buvo vienas iš būdų neleisti Lukai piktnaudžiauti savininko teisėmis. Nuomodami rūmus jie taupė pinigus, nes Kozima juose leido mažai laiko, o Alegra nė nenuvykdavo, nes ten buvo daug laiptų, o be lifto judėti po rūmus jai buvo

neįmanoma. Neatlikus rekonstrukcijos Alegra negalėjo juose gyventi. Pastarąjį nuomos pusmetį, atvykusi į Veneciją, Kozima apsistodavo viešbutuke ir jau prie jo įprato. Rūmai buvo išnuomoti beprotiškai turtingai amerikiečių porai, valdančiai universalinių parduotuvių tinklą.

Teksasiečiai Bilas ir Salė Džonsonai buvo malonūs žmonės, jie mielai siūlėsi priimti Saverijų odos gaminius į savo parduotuves, bet Kozima aiškino, kad tai neįmanoma, nes prieštarauja nuo senelio laikų išlaikytai šeimos tradicijai – jų prekės parduodamos tik jų parduotuvėse. Salė su Bilu tai suprato. Jie pasikvietė dekoratorių, kuris turėjo pertvarkyti rūmus pagal teksasietišką prabangos supratimą. Kozima sutiko su sąlyga, kad nuomininkai nekeis pastato konstrukcijos.

Tą savaitgalį amerikiečiai rengė įkurtuves, ir Kozima sutiko dalyvauti, nors niekada nesilankydavo dideliuose pokyliuose. Nepriimdama kvietimo tikriausiai pasielgtų nemandagiai, be to, buvo smalsu, ką Džonsonai pakeitė rūmuose. Baiminosi, kad pokyčiai bus vulgarūs, o interjeras nė nepašalins buvusį. Tačiau reikia būti praktiškai: juk išnuomojo rūmus už milžinišką sumą, kad nereikėtų parduoti. Džonsonai nedvejojami ir nesiskųsdami sutiko tiek mokėti. Jiems patinka Venecija, kasmet čia praleidžia du mėnesius ir labai džiaugiasi apsigyvenę rūmuose. Salė sakė, kad į pobūvį atvyks žmonių iš Jungtinių Valstijų ir visos Europos.

Nors Džonsonai buvo triukšmingi ir išlaidūs, Kozimai jie patiko. Jų vaikai jau buvo suaugę ir Kozima niekada jų



nematė, be to, pora pasižymėjo įdomiu skoniu. Galima tikėtis, kad amerikiečiai gražiai atnaujins rūmus, nors tas žymysis jų pasamdytas dekoratorius garsėjo kaip mėgstas perteklinį puošnumą. Jis buvo dekoravęs pilį Prancūzijoje – Kozima susiraukė pamačiusi nuotraukas. Ji vylėsi, kad Džonsonai Saverijų rūmus įrengs kukliau, bet greičiausiai ne. Tačiau juk amerikiečiai nenusipirko rūmų, tik išsinuomojo, tai ar gali labai savivaliauti? Ji ketino sužinoti.

Tą savaitę Kozima turėjo kelis svarbius susitikimus: reikėjo patvirtinti naują rudens gaminių seriją, ji artimai bendravo su dizaineriais. Prieš penkerius metus bendrovė įdiegė šilkinų ir kašmyrinių drabužių liniją, ši buvo labai paklausī ir nešė didelį pelną. Imti siūti medžioklės drabužiai vyrams tapo populiarūs kartu su jojimo atributais, kuriuos įkvėpė Kozimos senelio pagaminti balnai.

Vienintelis Saverijų varžovas buvo „Hermès“, ir tada senelis pasakė, kad pasaulyje sutilps abu. Abi bendrovės turėjo savitą stilių ir ištikimų klientų, laikėsi senamadiškų taisyklių, kad išsaugotų savo išskirtinumą ir prekės ženklą. Daug Saverijų klientų mėgdavo atvykti į Italiją, kad apsipirktų pas juos.

Kozima rūpinosi didžiausiais klientais. Jei jie atvykdavo į Romą, kviesdavosi vakarienės į savo namus ar mėgstamus restoranus, leisdavo jiems po parduotuvės darbo valandų ramiai apžiūrėti gaminius, kurių šiaip gal būtų nepamatę. Pardavėjai rodydavo klientams naujausius pavyzdžius, atneštus tiesiai iš dirbtuvės. Firminę rankinę „Ticiana“, Kozimos taip

pavadintą motinos garbei, išgarsino Sofija Loren. Greisė Keli užsisakė tris rankines, kai šios tik pasirodė, ir nešiojo jas pakaitomis su „Hermès Kelly“ rankinėmis. Dar buvo mažesnė vakarinė rankinė, vadinama „Adrija“, kurią senelis pavadino močiutės garbei. Kozima turėjo po kiekvienos spalvos „Ticianą“ ir nešiojo kasdien, nes tai tobula darbinė rankinė.

Luka įnirtingai priešinosi firminėms rankinėms – jo nuomone, tai tik dar vienas senamadiškas elementas, neleidžiantis jiems eiti koja kojon su šiuolaikiniu pasauliu. Aiškino, neva viskas Saverijų bendrovėje pasenę, jis akivaizdžiai negerbė tradicijų. Alegra sukūrė rankinę, kurią pavadino „Kozima“, ir labai norėjo ją paleisti į gamybą, bet sesuo nesutiko, nes manė, kad rankinė per daug avangardinė ir šiuolaikiška. Kozima nenorėjo, kad mados klyksmai darytų įtaką Saverijų gaminiams, išlaikantiems laikui nepavaldžią eleganciją ir stilių. Jų gaminiai buvo klasikiniai. O dvidešimt devynerių Alegra troško judėti pirmyn kaip jauna dizainerė, tik Kozima laikė ją įspraudusi į prekės ženklą ir istorijos rėmus.

Lukai šie reikalai rūpėjo tik tiek, kad bendrovės pelnas apmoka jo sąskaitas. Jį labiau domino greiti žirgai, lošimas ar bet kas, kas neša greitą pelną. Luka manė, kad jų gaminiai pasenę ir kada nors į Saverijus žmonės žiūrės kaip į pramonės dinozaurą. Jis nevertino sesers sėkmės išlaikant gyvą senąją istoriją ir vieną labiausiai gerbiamų prekės ženklų pasaulyje, nors jų gaminiiais buvo prekiaujama vos keliuose vietose. Tačiau ši savybė ir sudarė Saverijų produktų žavesį. Kadangi gaminius sunku įsigyti, jų paklausa buvo

didžiulė. Luka to nesuprato ir nevertino. Jį domino ne istorija, o lengvai gaunami pinigai, kuriuos išleisdavo greičiau, negu bendrovė uždirbdavo.

Kozima grįžo iš terasos nusiprausti po dušu ir apsirengti. Prieš eidama į biurą ji dar išgers kavos su Alegra. Aštuntą valandą Kozima jau sėdėdavo prie rašomojo stalo. Ten laukė daugybė elektroninių laiškų iš tiekėjų ir svarbių klientų, kurie vertino Saverijus ir nuolat troško naujų gaminių. Nuolatiniai klientai buvo garsūs žmonės, o naujieji maldavo gauti bent vieną gaminį. Verslas klostėsi daug sėkmingiau negu tėvo laikais. Kartais tekdavo gerokai pasistengti, bet Kozima turėjo didelių svajonių. Galbūt išauš diena, kai jai nebereikės rūpintis dėl pinigų. O iki tol ji puoselėjo šeimos vardą ir laikėsi tradicijų, kaip senelis ir tėvas būtų norėję. Praėjo penkiolika ilgų metų auginant verslą ir pardavinėjant gaminius tik dviejuose miestuose, kaip tėvas ir senelis, o Kozima gerbė jų norus.

Sulaukusi trisdešimt aštuonerių Kozima jautėsi lyg ką tik pradėjusi darbą. Bendrovės laukė dar ilgas kelias, bet ji tvirtai tikėjosi jį įveikti. Ji mąstė, ar nereikėtų įkurti laikino padalinio, kuris veiktų tik pusę mėnesio per Milano mados savaitę, kad prekės ženklas būtų reklamuojamas kitame mieste, kur sulauktų daug dėmesio. Kozima vis dar kūrė naujus planus. Juk pradėjo vadovauti verslui būdama dvidešimt trejų ir visai tam nepasiruošusi, tad pasiekė puikių rezultatų. Ir visada atsirasdavo naujų darbų, kasdien tekdavo

susidurti su naujais išbandymais. Tačiau Kozima negalėdavo sulaukti, kada vėl atsisės prie rašomojo stalo, – jai patiko verslas ir viskas, kas su juo susiję, kas įkūnija eleganciją ir stilių.

Išaušo nauja diena, rytas atrodė nuostabus. Kozima išsišukavo šviesius plaukus ir nežiūrėdama susuko į kuodą. Netgi po penkiolikos metų versle ją vis dar jaudino laukianti diena. Tada žengė į dušą ir pradėjo dieną. Kozima džiaugėsi matydama, kaip jie toli nuėjo. Darbas buvo varomoji jos gyvenimo jėga. Pastaruosius penkiolika metų ji viena pati išlaikė verslą, įdėjusi daug meilės bei sunkaus darbo išgelbėjo paveldėtą bendrovę ir pakylėjo ją į kitą lygį.

Visas Kozimos gyvenimas buvo šeima ir verslas.